

Mobilita lidí se zvýšila

Společnost v Česku se podle **Stanislava Drápala**, místopředsedy ČSÚ a vedoucího projektu Sčítání lidu, domů a bytů 2011, za posledních 10 let výrazně změnila.

Sčítání lidu je celosvětová akce. Pokud se zaměříme na Evropu, je to naše něčím výjimečné?

V prosinci 2011 jsme již získávali neoficiální informace ze sčítání v sousedních i jiných státech. Každé bylo něčím výjimečné a každé mělo nějaké problémy. Pro nás bylo to loňské zvláštní například tím, že poprvé bylo možné vyplňovat formuláře na internetu. A poprvé při jeho realizaci převažovali externí dodavatelé. Z distribuce a sběru formulářů bylo ještě před vyhlášením předběžných výsledků zřejmé, že se naše společnost za poslední desetiletí výrazně změnila.

V čem konkrétně?

Například v tom, že nejméně 10 procent obyvatel nežije na adrese svého trvalého bydliště. Určitě se zvýšila mobilita lidí. To je dáno nejen tím, že jsme od předchozího sčítání vstoupili do EU a poté do Schengenského prostoru, ale také tím, že lidé více migrují v tuzemsku i do zahraničí za prací, studiem a z dalších důvodů.

Členské státy EU a samozřejmě také ostatní evropské země respektovaly nařízení Evropského parlamentu a Rady EU, sčítání provedly s daty roku 2011 a zařadily do něj tzv. povinná témata (otázky) a použily jednotnou metodiku. Dají se tedy výsledky sčítání jednotlivých zemí mezi sebou porovnávat?

Díky uvedeným povinnostem plynoucím z nařízení EU jsou údaje lépe srovnatelné než v minulosti. Naopak stále obtížně srovnatelné jsou náklady vynaložené na sčítání. Jen v rámci EU byly použity různé metody získávání dat a různé způsoby vyčíslení nákladů. Například země používající zcela nebo převážně administrativní zdroje dat zpravidla nezahrnují do nákladů sčítání alespoň část prostředků vynaložených na vznik a provoz těchto administrativních zdrojů. Pokud se však podíváme například na u nás vznikající registr osob, pořizovací náklady výrazně překročí půl miliardy korun a každoroční provozní výdaje budou nejméně v jednotkách milionů. Po několika letech bude třeba technologie obnovit. Tento registr bude sloužit více účelům, ale není asi správné tvrdit, že pro další sčítání bude „zadarmo“. Bohužel občas jsou zveřejňovány informace, u nichž si autor vůbec neověřil, čeho se týkají. Četl jsem v jednom deníku výtku, jak lacino oproti nám vyšlo sčítání lidu v Číně. Autor si však neověřil, že zmiňuje pouze výdaje ústředního statistického úřadu v Pekingu na metodiku. Protože vlastní výdaje přípravy a realizace sčítání hradí relativně samostatné statistické úřady jednotlivých kantonů a další orgány státní správy a samosprávy.

Kdy pro ČSÚ práce na sčítání skončí a v jaké fázi se nachází?

Loňské sčítání skončí, až budou data ze SLDB 2021. Do té doby se bude stále pracovat s údaji ze SLDB 2011. Pokud se týká zpracování, tak je obtížné říci, podle čeho hodnotit postup prací. Z hlediska čerpání rozpočtu jsme asi u 80 procent. Z hlediska jednotlivých etap zbývá „jen“ spočítat a publikovat výsledky ze zpracovaných dat.

Místopředseda ČSÚ **Stanislav Drápal** má radost z prestižní ceny EFFIE, kterou získal ČSÚ na podzim 2011 za informační kampaň ke SLDB 2011.

Co vás nejvíce na posledním sčítání překvapilo?

Určitě už zmíněný nárůst mobility obyvatel České republiky. Z hlediska provedení jsem byl rád, že se velmi dobře povedly dvě záležitosti: osvěta a propagace sčítání a elektronické formuláře na internetu. Potěšilo mě, že se naplnila má očekávání. Na druhé straně mohla lépe dopadnout distribuce formulářů do domácností a jejich sběr sčítacími komisaři.

Kolik lidí se vůbec na sčítání podílelo?

Během času se počty pracovníků rychle mění podle právě probíhajících etap. Nejvíce lidí pracovalo na sčítání vloni – zhruba dva tisíce lidí včetně sčítacích komisařů ČSÚ a kontrolorů kvality. V prosinci to bylo jen asi 150 lidí a letos se jejich počet ještě sníží. Kromě toho se na sčítání zúčastnily tisíce zaměstnanců dodavatelů. Například Česká pošta nasadila celkem zhruba 20 tisíc sčítacích komisařů, zaměstnanců na distribuci a sběr sčítacích formulářů a další operace s tím spojené. V oblasti služeb IT se jednalo spíše o desítky lidí.